

Skoltebyen kulturmiljø

Detaljert reguleringsplan

25. februar 2011
Revidert 8. november 2011

Innhold

Liste over vedlegg	3
1. Bakgrunn	5
2. Planstatus og avvik fra overordnet plan	5
4. Beskrivelse av planforslaget.....	7
Kulturmiljø og kulturlandskap	7
Område for gjenbegravning og kapellet	8
Adkomst og parkering	8
Vannveien - Galdiobekken	9
Tilrettelegging for friluftsliv og fiske	9
Tilgjengelighet for bevegelseshemmede	9
Bebyggelse	10
Gang/sykkelveg	10
Fareområder høyspent	10
Gjennomføring, miljøoppfølging	10
5. Samråds- og medvirkningsprosess	11
6. Innkomne innspill	11
7. Virkninger av planforslaget	16
Friluftsliv og fiske	16
Jordbruksareal	16
Naturmangfold.....	16
Barn- og unges oppvekstvilkår	16
Kulturhistoriske verdier og kulturmiljø.....	16
Trafikkøkning.....	17
Støy.....	17
Økonomiske konsekvenser for kommunen	18
Risiko- og sårbarhetsanalyse	18
Naturfarer	18
Flom og isgang	18
Skred og erosjon.....	18
Menneske- og virksomhetsbaserte farer	19
Trafikksikkerhet	19
Sårbare objekter - hærverk	19
Stråling	19
Støy og utslipp.....	19

Liste over vedlegg

FILER VEDLEGG	NR	TEMA	DATO
Plankart	1	Plankart i A1 1:2000 <i>- pdf og SOSI-format</i>	29.06.2011
Regulerings- bestemmelser	2	Reguleringsbestemmelser <i>- word og pdf-format</i>	08.11.2011
Vedlegg Illustrasjoner	3	Illustrasjonsplan M=1:2000m (A1)	08.11.2011
	4	Snitt M=1:400 (A3)	24.02.2011
	5	Skjøtselsplan	24.02.2011
Vedlegg Varsel om oppstart	6	Brev offentlige, grunneiere, berørte parter, lag, foreninger og organisasjoner	24.08.2010
	7	Adresseliste varsel om oppstart	
	8	Annonse i Sør-Varanger Avis varsel om oppstart	26.08.2010
Vedlegg Møter og referat	9	Møtereferat oppstartsmøte 22.06.2010	29.06.2010
	10	Invitasjon informasjonsmøte 10.11.2010	27.10.2010
	11	Møtereferat folkemøte 10.11.2010	
Vedlegg Innkomne merknader	12	Fylkesmannen i Finnmark miljøvernadv.	27.08.2010
	13	Fylkesmannen i Finnmark - tillegg	05.10.2010
	14	Statens vegvesen	17.09.2010
	15	Varanger Kraft	08.10.2010
	16	Oiva J.G. Jarva	08.11.2010
	17	Finnmarkseiendommen	30.08.2010
	18	Finnmark fylkeskommune areal og kulturvernadv.	05.10.2010
	19	Norges vassdrags- og energidirektorat	07.10.2010
	20	Neidenelven Eiendom AS	06.10.2010
	21	Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark	04.11.2010
	22	Statens vegvesen – oppfølging av høringsuttalelse	10.12.2010
	23	Statens vegvesen v/Marit Slungård	27.01.2011
	24	Neidenelvans Fiskefelleskap	05.11.2010
	25	Fylkesmannen i Finnmark miljøvernadv.	19.09.2011
	26	Statens Vegvesen	23.09.2011
	27	Finnmarkseiendommen	22.09.2011
28	Skogbrukssjefen i Finnmark og Kvæningen	27.09.2011	

	29	Neidenelven Fiskefelleskap	02.10.2011
	30	Sør-Varanger Sameforening	06.10.2011
	31	Østsamisk Museum	07.10.2011
	32	Finnmark Fylkeskommune	06.10.2011
	33	Norges Vassdrags- og Energidirektorat	13.10.2011
	34	Forslagsstillers kommentarer til innkomne innspill ifm. offentlig ettersyn/høring	26.10.2011

PLANBESKRIVELSE

1. Bakgrunn

Planforslaget er innsendt 25.02.11 av PLAN arkitekter AS som forslagstiller, på vegne av tiltakshaver Sametinget. Plankart og bestemmelser ble revidert 29.06.11 før kommunal førstegangsbehandling. Plandokumentene og plankart er revidert 08.11.11 før kommunal andregangsbehandling.

Hensikten med planen er å legge til rette for å skape verdige rammer rundt det som er bakgrunnen for fredningsvedtaket; spor etter bosetting, eldre gravplasser og kapellet. Samtidig er det en målsetting å bedre områdets tilgjengelighet for allmennheten og tilrettelegge for friluftsliv.

Følgende eiendommer berøres av planen:

<i>gnr/bnr.</i>	<i>Eierforhold</i>
8/1	Finnmarkseiendommen
8/1/6	Finnmarkseiendommen
8/13	Neidenelven eiendom as
8/20	Unn-Mari Borissen
8/21	Ivan Héino Ivanowitz
8/22	Sametinget
8/23	Sør-Varanger kommune
8/24	Sametinget
8/53	Leif Andreas Mikkelsen
8/54	Arnhild Sofie Danielsen m.fl.
8/59	Neidenelven eiendom as
8/63	Håkon Asbjørn Enbusk
8/71	Mikit Reidar Ivanowitz
8/74	Leif Andreas Mikkelsen
8/90	Statens vegvesen

samt del av E6

Oppstart av planarbeidet ble annonsert og varslet i brev til berørte grunneiere og offentlige instanser i august 2010. Kopi av varslingsbrev, adresseliste og annonse ligger vedlagt.

2. Planstatus og avvik fra overordnet plan

I kommuneplanens arealdel er planområdet avsatt som LNF område og område båndlagt etter lov om kulturminner. Rett sørøst for planområdet ligger areal avsatt som nåværende industriområde (hotell). Deler av området ligger innenfor 100-meters belte for varig verna vassdrag fra verneplan 1 (Neidenelva). Området er tidligere uregulert.

Planen omfatter hele arealet som i statsråd 22.09.2000 ble vedtatt fredet. Vedtaket lyder: "*I medhold av lov av 9.juni 1978 nr. 50 om kulturminner §20 er Skoltebyen kulturmiljø i Neiden, Sør-Varanger kommune, Finnmark fredet som kulturmiljø i samsvar med vedlagte forskrift og kart.*"

Fredningsvedtaket angir som formål å sikre og ta vare på de kulturhistoriske, religiøse og landskapsmessige verdier som Skoltebyen representerer og hindre en bruk av området som forringer disse verdiene. Fredningen omfatter så vel overordnede trekk i kulturmiljøet som enkeltelementer og sammenhengen mellom disse elementene. Fredningen skal videre legge til rette for en bruk som kan bidra til formidling, vedlikehold og utvikling av østsamisk kultur.

Planen som legges frem her er i tråd med kommuneplanens arealdel og i tråd med fredningsvedtaket. Det legges inn mindre tiltak som parkeringsplass, nye stier og mindre toalettbygg. Eksisterende bygg blir liggende som i dag. Tiltakshaver kan ikke se at disse tiltakene er i konflikt med overordnede planer eller retningslinjer.

3. Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold

Planområdet ligger mot Neidenelva i tettstedet Neiden i Sør-Varanger kommune.

Planen omfatter 244 daa med kulturlandskap og vannvei, og omfatter det fredede området Skoltebyen kulturmiljø samt del av E6 og Rv893. Planområdet består av en flat og brei elvebanke i øst og et smalere og brattere fjell-landskap i vest. De flate arealene preges av åpen og artsrik grasmark mens de brattere områdene er skogsbevokst og inneholder mye fjell i dagen og store stein. Grasarealene er slåttmark og natureng, stedvis noe fuktig og stedvis preget av grovt gras (ildtuer). Grasmarka inneholder spredte grupper av trær og enkelttrær av bjørk, og omkranses av krattvegetasjon mot elva og mot vegen. Krattskogen består av vier og middels høy bjørk. Krattskogen finnes delvis langs Neidenelva, delvis langs vannveien (Galdiobekken) gjennom området, og delvis i skråningen opp mot E6. Langs Neidenelva er krattbeltet så og si sammenhengende med størst mektighet i øst. Skogsarealene lenger vest i området består av høy bjørk, selje, vier og noe rogn. Marksjiktet i skogen består av lyng, krekling, finnmarkspors, kaffebær o.a.

Store deler av området omfatter selve Neidenelva med Skoltefossen som et markert element i vest. Neidenelva er omfattet av fredningsvedtaket og er samtidig et varig verna vassdrag i.h.t. verneplan 1. Elva har i tillegg status som nasjonalt laksevassdrag. Elva har flere gode fiskeplasser og benyttes til kastenotfiske i sesongen. I øst er det en tilrettelagt fiskeplass med hvilebu og sløyeanlegg. Kvitberget, et hellig svabergareal som stikker ut i elva, ligger ca. midt i planområdet. Helt i vest ligger Trifonkulpen som er en historisk dåpskulp. Helt øst i planområdet ligger en liten bukt som benyttes til utsetting av båter og kanoutleie. Planområdet ellers er også preget av vann, med den avsnørte flombekken Galdiobekken og et par tjern som ligger som grunnvannspeil uten tydelige tilførsels- eller avløpsbækker (Nikolain järvi). Området er flomutsatt, NVE sine flomsonekart viser at store deler av de ubebygde arealene vil stå under vann i en 100-års flom. Temaet er nærmere omtalt under ROS-analysen i kap. 7. I tillegg observeres år om annet at Neidenelva flommer over i Galdiobekken.

I sør grenser plan inn mot Rv893 og E6 og strekker seg til senterlinjen av disse vegene. E6 krysser over Neidenelva i bru midt i planområdet. Ådt på disse vegene er opplyst til 780 Ådt for E6 og 470 Ådt for Rv893. Fartsgrense forbi planområdet er 60 km/h på E6 og 80km/h for Rv893. I nasjonal vegdatabank er det registrert en dødsulykke på E6 ved svingen ved Kvitberget, men ikke i forbindelse med kryss eller avkjørsel. Vegarealet er ikke omfattet av fredningsvedtaket. Det opplyses fra Sametinget at brua over Neidenelva heller ikke er fredet, selv om den ligger inne i fredningsområdet, men land- og vannarealet under brua er fredet.

Området benyttes i dag som friluftsområde, til laksefiske og som et sermonielt område i forbindelse med St. Georgs kapell. Det er ett bolighus og tre hytter i området.

Området inneholder automatisk fredede kulturminner, dette omfatter bygninger, tufter, groper og formasjoner i terreng og elv. Totalt er det i fredningsvedtekten listet opp 21 elementer som er automatisk fredet. De mest iøynefallende av disse elementene er St. Georgs kapell, Onteri-huset (laftet bygning) og to laftede stabbur. St. Georgs kapell, som hører inn under Den ortodokse kirke, er Norges minste sakrale bygning og rommer 16 russiske panelikoner. Det avholdes årlige gudstjenester ved kapellet siste søndag i august, dette arrangementet er godt besøkt.

Videre omfatter området flere bygninger som ikke er automatisk fredet, for disse kan det ikke iverksettes tiltak som berører grunnen under eller omkring dem, eller bruksendringer som er i strid med fredningsvedtaket, uten tillatelse fra forvaltningsmyndighetene. Uten tillatelse fra forvaltningsmyndighetene kan disse byggene ikke rives eller påbygges. For øvrig gjelder bestemmelsene i plan- og bygningsloven for hvilke tiltak som kan iverksettes uten tillatelse fra kulturminnemyndighet. Det er snakk om ett bolighus, og tre hytter, samt flere uthus.

Sentralt i planområdet ligger den gamle Neiden camping som besto av driftsbygning og våningshus samt 13 campinghytter. I dag er campingplassen nedlagt og driftsbygningen og 12 av campinghyttene

er revet. Våningshuset står igjen (Frans Hallonen-huset), dette bygget benytter Østsamisk museum i driften av området.

Det ligger to små, slitne toalettbygg i tilknytning til fiske i området, men behovet for ordnede toalettforhold, og spesielt hc-tilpasset toalett, er stort.

Neiden Hotell ligger rett øst for planområdet og består av flere større bygg samt en stor parkeringsplass. Hoteller er ikke i drift i dag, men en av bygningene benyttes som bolighus.

Sametinget er forvaltningsmyndighet for fredningsområdet, og de har utarbeidet en forvaltningsplan med retningslinjer for skjøtels- og formidlingstiltak i Skoltebyen. Sametinget har gitt Østsamisk museum de konkrete praktiske oppgavene i forbindelse med skjøtsel, formidling og tilrettelegging i.h.t. forvaltningsplanen, og det er museet som har den daglige oppfølgingen av drift og tilsyn. Museet er nylig blitt etablert med et nytt museumsbygg som ligger 1,5 km nordvest for planområdet. Det er en målsetting for området at det fortsatt er i aktiv bruk, og at det legges til rette for at bygninger og eiendommer kan brukes aktivt. Det gjelder også bebyggelsen som benyttes i dag til bolig og hytter og for kapellet som benyttes til religionsutøvelse.

Det avholdes en årlig gjennomgang med alle grunneierne i området for å gå gjennom aktuelle skjøtselstiltak.

Jordarealene innenfor planområdet består av slåttemark og krattskog. Mindre deler av grasarealene er såkalt natureng, eng som er formet gjennom rydding og som ikke er blitt tilsådd eller gjødslet. Denne enga er spesielt verdifull og artsrik. Størstedelen av grasarealene er derimot blitt drevet som graseng og potetland fram til 1960 - 1970, siden da har disse områdene ligget brakk. Engflata mellom E6 og kapellet (gnr/bnr. 8/23 og 54) har blitt gjødslet og slått mer eller mindre kontinuerlig fram til i dag. Mellom Neiden hotell og elva ligger et felt som slås maskinelt og driftes av hotellet. Disse to arealene benyttes til grasproduksjon og har en økonomisk betydning som dyrkamark. De resterende grasarealene vedlikeholdes i stor grad av museet som et skjøtselstiltak og disse områdene har i dag ingen økonomisk verdi som dyrkamark. Grasenga er stedvis meget artsrik og er klassifisert som nasjonalt verdifullt kulturlandskap med en artsrik flora som er typisk for Øst-Finnmark. Enkelte felt inneholder stor andel blomstrende urter. Stedvis er slåttinga mer fuktig og prega av tuer med sølvbunke (ildtuer) og annet kraftigvoksende ugras (brennesle, geitrams).

4. Beskrivelse av planforslaget

Planforslaget viser fredningsområdet som LNF-område og friluftsområde i sjø. Over hele fredningsområdet ligger hensynssone båndlegging etter lov om kulturminner. Eksisterende bygg ligger inne som byggeområde bolig, fritidsbolig og offentlig og privat service. Adkomst til gjenbegravingsområdet og parkering er lagt inn som trafikkareal. Utover tilrettelegging for bruk av området som kulturmiljø og friluftsområde er det ikke tenkt større tiltak i planområdet. Områdets bruk til boligbebyggelse og fritidsbebyggelse er ikke tenkt endret, eksisterende bebyggelse opprettholdes som i dag med de begrensninger som fredningsvedtaket gir. Det legges opp til enkle tiltak for å tilrettelegge området for bruk, gjennom parkeringsplass, nye stier og to små toalettbygg.

Kulturmiljø og kulturlandskap

Arealene skjøttes i dag av Østsamisk museum i samarbeid med grunneierne i området. Skjøtselstiltakene er styrt av forvaltningsplanen for Skoltebyen fra 2002. Områdene har ulik grad av skjøtsel, manuell slått, maskinell slått og tilnærmet ingen skjøtsel. Deler av området preges av gjengroing og dette kan skape problemer for det enkelte kulturminne og for kulturmiljøet som helhet. Området er derfor avhengig av fortsatt skjøtsel og i forbindelse med reguleringsarbeidet er det utarbeidet forslag til en skjøtelsplan som et supplement og en detaljering av forvaltningsplanen. Skjøtelsplanen viser hvordan kulturmiljøet kan ivaretas og styrkes. I korthet går anbefalingene ut på at det etableres et prioritert område som omfatter gjenbegravingsarealet og de mest sentrale kulturminnene i sentrum av området, og at dette arealet har en relativt intensiv skjøtsel med årlig slått, og da fortrinnsvis manuell slått eller med to-hjuls slåmaskin. Prioriteringen skal styrke og synliggjøre

kjerneområdet. Utenfor dette arealet kan skjøtselen være mer ekstensiv og mer maskindrevet. Bruk av beitedyr kan vurderes i enkelte områder. Krattskogen bør ikke få spre seg videre, men vegetasjonsbeltet langs elva må bevares. Dette er viktig for å hindre erosjon. Disse føringene er vist på kartvedlegget til skjøtselsplanen og på vedlagte illustrasjonsplan. Det er tanken at skjøtselen skal sørge for at ikke kulturlandskapet gror igjen, og at åpenheten rundt kulturminnene bevares. Samtidig må det tilstrebes å opprettholde og styrke det biologiske mangfoldet og den artsrike grasenga som finnes her.

Område for gjenbegravning og kapellet

Det skal gjennomføres en gjenbegravelse av skjelettmateriale i området. En arbeidsgruppe bestående av Sametinget, Universitetet i Oslo, Den ortodokse kirke og Den norske kirke har tilrådd at gjenbegravningen skjer i Skoltbyen i Neiden. Det dreier seg om skjelettmateriale som ble gravd opp fra den ortodokse gravplassen i Skoltbyen i 1915 av Anatomisk institutt ved Universitetet i Oslo. Materialet befinner seg i dag på Universitetet i Oslo. Det er snakk om totalt 94 kister med skjelettmateriale som skal begraves, og det er tenkt etablert et minnefelt der dette skjelettmateriale får en verdig plassering og markering. Arealet vil bli markert med et gravhus som er tenkt flyttet fra kirkegården ved kapellet (oppsatt på kirkegården i 1990), samt med skilting på sikt. På grunn av den høye tettheten av kulturminner i grunnen er det ikke uproblematisk å bruke området til gjenbegravelse. Det er derfor valgt å benytte området der det tidligere sto en driftsbygning. Dette arealet er tidligere utgravd og det finnes ikke kulturminner i grunnen innenfor de gamle kjellermurene. Det er tenkt at arealet fylles opp med drenerende masse og formes som en høyde, og at denne høyden benyttes til gjenbegravelse. På den måten får skjelettdelene en opphøyd plassering og et markert sted som ivaretar den verdigheten som er på sin plass. Høyden utformes etter mønster fra høyden der kapellet står i dag, en lav, grasbevokest konveks form som ikke virker fremmed i landskapet, men som samtidig markerer seg og er synlig. Våningshuset som står her i dag (Frans Hallonen-huset) er tenkt utnyttet til drift av området og kapellet, og vil brukes av Østsamisk museum og menigheten. I tilknytning til bygget kan det anlegges plasser for uteopphold i forbindelse med arrangement og det er tenkt plassert et wc for besøkende inn mot bygget.

Adkomst og parkering

Kapellet og gjenbegravingsområdet vil tiltrekke seg besøkende, spesielt ved den årlige gudstjenesten ved kapellet. Det er derfor behov for en avklaring m.h.t. adkomst og parkering. Det har vært vurdert flere alternativer for adkomst men vist løsning er den som samlet sett er vurdert som den beste. Løsningen benytter dagens avkjørsel og anlegger en ny parkeringsplass på nordsiden av Galdiobekken. Dette er et krattbevokest og noe fuktig areal i dag, og det er foreslått at parkeringen anlegges som en gruset plass "mellom trærne", der vegetasjonen er med på å bryte opp og skjule parkeringen. Det er avsatt plass for totalt 30 biler, noe Sametinget mener er tilstrekkelig. Denne plassen vil også kunne benyttes i tilknytning til friluftsliv og fiske. Ved parkeringsplassen settes det opp informasjonsskilt over området. Veggen videre til kapellet og gjenbegravingsfeltet blir en kjørbare gangveg i grus, der det tillates kjøring for handikappede og for kjøretøy som er nødvendige for drift og vedlikehold. Veggen avstenges med bom slik at man unngår unødig kjøring. Rundt høyden med skjelettmaterialet anlegges en avgrenset gruset plass som er utgangspunkt for tilkoblinger til turvegene og stien til kapellet. Plassen og veggen er plassert omtrent der de ligger i dag, men med noe oppstrammet linjeføring. Plasseringen er i stor grad styrt av de funn som er markert med georadar i området, som markerer potensiale for kulturminner i grunnen.

For boligen og hyttene i området legges det opp til å beholde adkomsten som i dag. For denne avkjørselen og avkjørselen til gjenbegravingsområdet foreslås det å skifte ut rørene som følger vannveien med bruer.

Det har fremkommet ønsker fra fiskeinteressene i området om mer parkering. Det bemerkes at det i laksesesongen kan være opp mot 100 biler som står villparkert langs Rv893. Sametinget har vurdert at de ikke ønsker å tilrettelegge for lovlig parkering her, med unntak av noen hc-plasser (se under). Grunnen til dette er at vegvesenet ikke ønsker etablert parkeringsanlegg som benytter riksvegen som manøvreringsareal, dvs. at det må etableres egne parkeringsområder med egen utkjøring. Det er det ikke plass til langs Rv893 uten store terrenginngrep i fredningsområdet eller i det bratte terrenget sør

for vegen. I dag ligger det en parkeringsplass nord for elva med plass for ca 50 biler, fra denne går det fortau/gangbane fram til fiskeplassene, avstanden er ca 200 meter. I tillegg er det parkeringsmuligheter ved hotellet, samt at det er planlagt 30 nye p-plasser ved gjenbegravingsområdet.

Vannveien - Galdiobekken

Dagens vannvei som ligger avsnørt langs riksvegen (Galdiobekken) ble i planprosessen vurdert åpnet. Vannveien blir oversvømt år om annet når Neidenelva er stor, og flomsonekartet viser at store deler av den ubebygde elvesletta er dekket av vann i en 100-års flom. Likevel bærer systemet preg av dårlig utskifting av vann og gjengroing. Et annet problem er oppstuvning av vann i flomperioder ved de to adkomstene som går over vannveien og der vannet er ført i rør under vegen. Det har vist seg vanskelig å åpne denne vannveien uten store terrenginngrep øverst mot Neidenelva, det ligger en fredet terrengformasjon her som er relativt høy. Det er også påpekt fra Fylkesmannen i Finnmark at en gjenåpning av bekkefaret kan føre til at bekken igjen kan bli et flomløp som kan endre landskapet i det regulerte området dramatisk i perioder med stor vannføring. Det har vært foreslått å legge rør fra elva og inn i vannveien for å sørge for vanntilførsel, men dette vil også omfatte store terrenginngrep og gravevirksomhet, og det er av Sametinget vurdert som uaktuelt i fredningsområdet. Åpning av vannveien er derfor skrinlagt. Det er likevel forsøkt å bote på problemet med oppstuvning av vann under adkomstvegen i flomperioder ved å skifte ut rørføringene med bruer. Dette vil gjøre situasjonene åpnere og sørger for god vanngjennomstrømming når det er behov.

Tilrettelegging for friluftsliv og fiske

Området har en utstrakt bruk som friluftsområde i perioden for laksefiske. Det er etablert turvegnett langs deler av elva med rasteplasser, mindre hvilebuer og dårlige toalettbygg. Fasiliteter for fisket oppfattes som godt ivaretatt, med unntak av toalettforholdene. Det foreslås derfor etablert to nye toalett i området. For å videreføre stisystemet langs elva foreslås en ny sti som følger kanten på grasenga mot hotellet. Stien er tenkt ført til bukta øst for hotellet, slik at området bindes bedre sammen, og slik at avkjørsel og parkering ved hotellet kan kobles på stinettet. En sti som følger elvebredden hele vegen oppfattes som lite realistisk, både m.h.t. elvas varierende vannføring og hensynet til den viktige kantvegetasjonen. Den nye stien er tenkt som en smal gruset trasé, bredde ca 1,2 meter, starten av stien i vest er styrt av georadarundersøkelsene. De eksisterende stiene opprettholdes som enkle og smale grusstier som suppleres med grusdekke om nødvendig, og som åpnes og synliggjøres gjennom årlig kantslått i.h.t. foreslått skjøtselsplan.

Vest for Skoltefossen er det et etablert anlegg for fiske med hvilebu og sløyeanlegg. Videre vestover kommer man til Trifonkulpen som har stor kulturhistorisk betydning som dåpskulp. Det er foreslått å videreføre stisystemet frem til denne kulpen, området er tilgjengelig i dag men stien er lite utviklet.

Tilkomst med båt er mulig fra bukta helt øst i planområdet, her er det kanoutleie i dag og en grunn sandstrand som er egnet for å sette båter ut og inn. Det er kjøreadkomst nesten ned til bukta og i følge forslaget til nytt stinett vil bukta bli knytta sammen med resten av planområdet med en ny sti.

Illustrasjonsplanen viser forslag til plassering av informasjonsskilt. Det er viktig at historien, kvalitetene og tilbudene som finnes i området blir beskrevet på gode skilt. Det er foreslått skilt ved den nye parkeringsplassen, ved Frans Hallonen-huset (gjenbegravingsområdet) og ved Skoltefossen.

Det legges opp til to nye toalettbygg i planen, det ene inn mot Frans Hallonen-huset det andre i forbindelse med hvilebua som er satt opp ved Skoltefossen. Det står et toalett ved Skoltefossen i dag, men det er i meget dårlig forfatning. Toalettene må være tilpasset hc-brukere og må være lukkede systemer eller tilknyttet kloakkanlegg, slik at de ikke påfører naturmiljøet noen form for utslipp eller skade. Avfallshåndtering foreslås ivaretatt gjennom å etablere avfallsbeholdere ved parkeringsplassen ved gjenbegravingsområdet og ved Skoltefossen.

Tilgjengelighet for bevegelseshemmede

Stisystemet som er etablert i området er lite egnet for rullestolsbrukere, dette både fordi stien er kupert, smal og ujevn og stedvis for bratt. Det er ikke mulig å etablere en rullestolsti langs hele elva uten å

gjennomføre store terrenginngrep i fredningsområdet. Det er derfor prioritert å sørge for hc-tilgjengelighet til gjenbegravingsområdet og til fiskeplassen ved Skoltefossen. Til gjenbegravingsområdet blir det etablert turveg som er kjørbart for rullestol helt fram, i tillegg anlegges parkering for bevegelseshemmede her. Videre til kapellet er det ikke mulig å etablere hc-sti uten terrenginngrep i et meget sårbart område, så her må besøkende basere seg på assistanse. Til fiskeplassen ved Skoltefossen er det foreslått en ny tursti som er tilpasset bevegelseshemmede, slik at denne gruppen har adkomst til denne fiskeplassen. Stien følger et naturlig terrengdrag, men det må gjøres visse terrenginngrep for å få den etablert, jmf. vedlagte illustrasjonsplan. Ved nedgangen fra Rv 893 er det foreslått to hc-plasser langs vegkant, for å sikre tilgjengeligheten for handicappede. Plassering av disse p-plassene er avklart med vegvesenet.

Toalettene som settes opp må være tilpasset bevegelseshemmede.

Bebyggelse

Planen foreslår ingen endringer i bruken av dagens bebyggelse. Dagens bolig opprettholdes som bolig og dagens hytter opprettholdes som det. Frans Hallonen-huset som Østsamisk museum benytter i dag er tenkt videreutviklet til museets bruk og til bruk av menigheten i forbindelse med den årlige gudstjenesten. All annen bebyggelse som finnes i planområdet er vist som bebyggelse som inngår i planen og er derigjennom sikret. Det er valgt å kun regulere omrisset av eksisterende bolighus og hytter til byggeformål, mens resten av eiendommene reguleres til LNFR. Dette mener tiltakshaver gir hjemmel for den bruken som byggene har i dag, samtidig som planområdets overordna formål, freda kulturmiljø, synliggjøres. Tiltakshaver mener videre det gir feil signal å sette av større deler av eiendommene til byggeformål, all den tid fredningsvedtaket setter sterke restriksjoner for nybygging. Alle andre bygg (uthus/freda bygg) ligger som eksisterende bebyggelse i LNFR-området, og kan benyttes som i dag. Plan og bestemmelser viderefører fredningsvedtakets muligheter for bygging og endringer av eksisterende bebyggelse både for byggeområdene og for NLFR-områdene (etter særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndighet).

Planen foreslår to mindre byggetiltak, nye toalettbygg, det ene inntil Frans Hallonen-huset og det andre ved Skoltefossen. Dette for å bedre tilrettelegge for friluftsliv og fiske og sørge for ordnede toalettforhold. Byggene er ikke vist særskilt på plankartet men er hjemlet i bestemmelsene. Foreslått plassering er vist på illustrasjonsplan.

Gang/sykkelveg

I det åpne møtet kom det fram ønske om gang/sykkelveg eller fortau langs E6 gjennom planområdet. En slik gangforbindelse ligger ikke inn i Sør-Varanger kommune sine arealplaner og ikke i Statens vegvesen sine planer. Statens vegvesen opplyser at de er klar over ønsket men at de ikke har prioritert dette tiltaket. Sametinget vurderer at en slik gang/sykkelveg ikke kan etableres uten store inngrep i fredningsområdet, det er svært bratt på enkelte deler av strekningen, og finner derfor tiltaket urealistisk. Det bør heller satses på gode stiforbindelser i området, slik at museet blir knyttet bedre sammen med kapellet og gjenbegravingsområdet. Brua, som blir en flaskehals i så måte, har i dag egen gangbane. Gangtrafikken langs E6 kan oppleves som problematisk i perioder, da knyttet til laksefisket, men dette er en begrenset periode i året og vegen benyttes ikke som skoleveg eller er spesielt benyttet av barn- og unge. For laksefiskere er det mulig å passere gjennom planområdet på sti langs elva.

Fareområder høyspent

Det er lagt inn fareområder høyspent langs de luftstrekk som finnes i området og eksisterende trafo er regulert inn etter anvisning fra Varanger kraft.

Gjennomføring, miljøoppfølging

Opparbeidelse av gjenbegravingsområdet og adkomstveg er tenkt utført sommer/høst 2011, selve gjenbegravelsen er planlagt i september. Parkeringsplassen utføres deretter.

På grunn av planområdets vernestatus må alle gravearbeider og tiltak i grunnen nøye overvåkes og godkjennes av forvaltningsmyndighet før igangsetting. Dette er det stilt krav om i bestemmelsene.

5. Samråds- og medvirkningsprosess

Varsel om oppstart ble sendt berørte parter og offentlige instanser i august 2010. Innkomne merknader i forbindelse med varselet er kort gjengitt under og finnes som vedlegg til saken.

Det ble avholdt åpent møte på Neiden Hotell den 10.11.2010. På møtet ble det presentert formålet med arbeidet og lagt fram foreløpige tanker om tilrettelegging, planavgrensning og adkomst. Tilretteleggingstiltakene, slik som sti til Skoltefossen og parkeringsplasser ved gjenbegravelsesområdet ble godt mottatt, det samme ble selve gjenbegravingstiltaket. Møtedeltakerne stilte spørsmål ved fortau langs E6 og mer parkering i forbindelse med fiske, disse tema er omtalt under kap. 4. Referat fra møtet ligger vedlagt.

Planforslaget ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn av Formannskapet utvalg for strategi og utvikling i møte den 17.08.11, sak 103/11. planforslaget ble sendt til høring og langt ut til offentlig ettersyn i tidsrommet fra 23.08.11 til 07.10.11.

6. Innkomne innspill

Innkommne merknader ifm. varslingsperioden:

Fylkesmannen i Finnmark – miljøvernadv. 27.08.2010

Fylkesmannen minner om kommunens ansvar som sektormyndighet til å avklare behov for konsekvensutredning og planprogram. De påpeker at det må tas hensyn til verdiene i vassdraget og at det gjelder både vannstrengen og et belte inntil 100 m langs denne, samt andre deler av nedbørsfeltet av betydning for vassdragets verneverdi.

De påpeker at det i utgangspunktet ikke kan tillates nybygging i strandsonen langs et varig vernet vassdrag, og at det må tas hensyn til kantsoner. Fylkesmannen er positiv til at Galdiobekken blir ryddet/tilbakeført, men ikke til åpning av det gamle flomløpet ut mot elva, da de mener dette kan øke flomfaren i området. En evt. åpning mener Fylkesmannen må skje via rør.

Tiltakshaver sine kommentarer til merknadene

Behov for planprogram og KU ble drøftet med Sør-Varanger kommune i oppstartsmøtet, og det ble konkludert med at dette ikke var nødvendig i denne saken. Kantsonene er ivaretatt i planforslaget og i skjøtselsplanen og det planlegges ingen nye bygg med unntak av to små toalettbygg. Ideen om gjenåpning av Galdiobekken er skrinlagt.

Statens vegvesen 17.09.2010

Statens vegvesen påpeker viktigheten av at tilstrekkelige arealer for drift og vedlikehold av eksisterende veger ivaretas i planen. Trafikkforholdene i området må legges til rette for gode trafikale løsninger, og det er viktig å ivareta bilister og myke trafikanters interesser. De mener krysset mellom E6 og RV893 er en utfordring i så måte. Vegvesenet oppfordrer til dialog og samarbeid i den videre planprosessen.

Etter innspillet ble det bedt om avklaringer rundt noen av spørsmålene og utfordringene i planområdet, og det kom følgende svar:

Statens vegvesen 10.12.2010

Vegvesenet stiller seg positiv til at dagens avkjørsler opprettholdes, men poengterer siktsonene. De ber om at det tas stilling til parkering langs Rv893, og oppfordrer til videre dialog om dette. Videre ber vegvesenet om at reguleringsplanen strekker seg ut til senterlinje veg. For brua over Neidenelva presiserer de at deres muligheter for drift og vedlikehold av brua må opprettholdes.

Statens vegvesen – mail av 27.01.2011

Vegvesenet presiserer at veglomme langs Rv 893 ikke kan benyttes til parkering, dette er et stoppested for infoskiltet. Derimot mener de at det er mulig å etablere to hc-plasser der hc-stien startet, langs vegkant.

Tiltakshaver sine kommentarer til merknadene

Muligheter for drift og vedlikehold av brua er sikret i bestemmelsene til planen. Siktsoner er lagt inn i henhold til vegnormalene, også for krysset E6 - Rv893 på den siden som berører fredningsområdet. Utforming av krysset ellers har ikke tiltakshaver sett seg mulighet for å gjøre noe med, og mener heller ikke det er deres oppgave å gjøre det, all den tid de tiltak som er lagt inn i planforslaget ikke vil medføre noen betydelig trafikkøkning. De to aktiviteter som skaper trafikk i området, laksefisket og den årlige gudstjenesten vil bestå som før. Parkering langs Rv893 har tiltakshaver tatt stilling til, de har valgt å ikke legge inn mer parkering her med unntak av to hc-plasser, jmf. begrunnelse i kap. 4 over. Parkering i infoskiltlomme er tatt ut. Det forutsettes at hc-plassene kan etableres uten store utfyllinger i fredningsområdet. Planforslaget er utvidet til å strekke seg til senterlinje veg.

Finnmark fylkeskommune

Areal- og kulturvernavdelinga 05.10.2010

Fylkeskommunen har et godt samarbeid med Sametinget og dersom dagens fredningsformål videreføres i den nye planen anser de det for godt nok. De minner samtidig om aktsomhetsplikten.

Fylkesmannen i Finnmark – landbruksavdelingen 05.10.2010

Når det gjelder jordvern påpeker Fylkesmannen at bruken av dyrket og dyrkbar jord skal vurderes nå og i et fremtidig perspektiv. Landbruksinteressene skal vektlegges i vurderingen og eventuelle positive eller negative ringvirkninger for landbruket bør synliggjøres ved tiltakshavers vurdering.

For kulturlandskapet påpeker de at variasjonen i landbrukets kulturlandskap må opprettholdes og forvaltes for å nå målet om å stanse tap av biologisk mangfold. Kulturlandskapet i planområdet har en artsrik flora som er typisk for Øst-Finnmark. De mener derfor det må tilstrebes å bruke eksisterende adkomst og parkeringsplass ved Neiden Hotell. I tillegg mener de at tilrettelegging for tilgang til fots bør legges til eksisterende veier og stier for å unngå driftsmessige ulemper på jordbruksarealene.

Tiltakshaver sine kommentarer til merknadene

Hensynet til landbruksinteresser er omtalt i kap. 7 under. Det er valgt å benytte dagens adkomst til gjenbegravingsområdet, men anlegge ny parkeringsplass, dette er nærmere omtalt under kap. 4 og kommentarene til Neidenelven Eiendom under. Skjøtselsplanen som legges frem tar sikte på å bevare og styrke området biologiske mangfold.

NVE 07.10.2010

NVE påpeker at flomfaren for planområdet må vurderes og tas hensyn til i et videre planarbeid. Neidenelva er et varig verna vassdrag og inngrep langs kantsonen av vassdraget må unngås. Planen må ha klare mål for å bevare eksisterende kantsone og eventuelt utvikle ny. De anbefaler at det i bestemmelsene settes krav til forbud om å sette i verk bestemte bygge- og anleggstiltak. Da planforslaget ikke legger opp til ny bebyggelse og området fra før er preget av veger og bebyggelse mener NVE at verneverdiene ikke vil bli vesentlig forringet av reguleringen.

Tiltakshaver sine kommentarer til merknadene

Skjøtselsplanen som legges fram tar sikte på å bevare alt av kantvegetasjon, der det er behov for åpenhet og sikt anbefales beskjæring av vierkratt ned til 50 cm, slik at plantenes rotsone ikke påvirkes. Det innebærer en styrking av kantsonene i forhold til foreliggende forvaltningsplan og skjøtselsstrategi der vierkrattet på deler av elvekanten slås ned til ankelhøyde. Hensynet til kantsoner er også tatt med i bestemmelsene til planen, det samme er forbud mot bygge- og anleggstiltak i kantsonene, med unntak av de tiltak som er vist i planen.

Varanger Kraft 08.10.2010

Det må tas hensyn til høyspent, lavspent og transformatorer i området. Eventuelle flyttinger av anlegg må bekostes av utbygger i sin helhet.

Tiltakshaver sine kommentarer til merknadene

Linjer med hensynssoner og trafo er lagt inn i planen.

Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark 04.11.2010

Reindriftsforvaltningen melder at tiltak i området ikke vil være til skade eller ulempe for reindriften i området.

Finnmarkseiendommen (FeFo) 30.08.2010

Finnmarkseiendommen har i utgangspunktet ingen merknader til planen. Deres interesser vil ev. være av økonomisk karakter ved evt. forhandlinger kjøp/feste av arealet. De forutsetter at FeFo som grunneier blir involvert i planprosessen før planforslaget legges ut til offentlig ettersyn.

Tiltakshaver sine kommentarer til merknadene

Planforslaget viser ingen tiltak på Finnmarkseiendommens areal øst for brua over Neidenelva. På vestsida av brua viser planen tilrettelegging for flere stier ved Skoltfossen. Dette er for å tilrettelegge området for fiske og allmennheten. FeFo er informert om tiltakene gjennom oversendelse av foreløpig planmateriale.

Neidenelven Eiendom AS v/Trygg Arne Larsen 06.10.2010

Neidenelven eiendom ønsker primært et samarbeid med museet om bruk av eiendommene gnr/bnr 8/13 og/eller 8/59 som innfallsport til Skoltebyen Kulturmiljø. Stikkord her er samordnet adkomst, parkering, info. sentral i Neiden Hotell, start/stopp for kultursti etc. Dersom det ikke er aktuelt med noen avtale ønsker de oppheving av fredningstiltak for gnr/bnr. 8/13 og 8/59 og salg av ovennevnte eiendom i.h.t takst til tiltakshaver.

Tiltakshaver sine kommentarer til merknadene

Tiltakshaver har vurdert adkomst og parkering samordnet med hotellet, men har kommet fram til at det er mest gunstig for prosjektet å holde på dagens avkjørsel og legge parkeringen i tilknytning til denne. Dette begrunnes med at det vil kreve større inngrep med ny adkomstveg fra hotellet enn opprusting av dagens veg, særlig er dette problematisk m.h.t. kulturminner i grunnen da geodataradarundersøkelsene viser at det er tette forekomster at sannsynlige elementer i grunnen på areal som må krysses av ny adkomstveg/sti. Det er en sti her i dag, men stien må være kjørbær for nyttetraffikk og handikappede. Å etablere to adkomster til kjerneområdet, en for nyttetraffikk og hc og en for andre besøkende, tror tiltakshaver er uheldig, det skaper forvirring om hovedadkomst og kan føre til mye villparkering, spesielt fordi adkomsten fra hotellet er 50 meter lenger enn fra eksisterende avkjørsel. I tillegg er det problematisk at det er en høydeforskjell fra hotellets parkeringsplass ned til kryssingspunktet over Galdiobekken på tre meter, noe som tilsier at adkomstvegen/stien vil ha fall 1:11, det er bratt spesielt for bevegelseshemmede. Dagens veg som i planforslaget er foreslått utbedret er så å si uten fall. Det siste momentet som er tillagt vekt er at en ny sti vil føre til oppdeling av dyrket mark, og det er spesielt Fylkesmannen negativ til. Oppheving av fredningsvedtaket er ikke aktuelt og kan uansett ikke gjøres i en reguleringsplan. Salg av eiendom er et privatrettslig forhold som reguleringsplanen ikke tar stilling til.

Interessefellesskapet i Neiden v/Oiva Jarva 08.11.2010

Jarva har sendt over tidligere planmateriale og utredninger for Skoltebyen utarbeidet i 1994. Planene viser området tilrettelagt for turisme med et sentralt informasjonssenter som knytter seg til de kulturhistoriske elementene i området og til Skoltefossen.

Tiltakshaver sine kommentarer til merknadene

Mottatt materiale ses på som et interessant innspill til planarbeidet. Etter at dette materialet ble utarbeidet har området blitt fredet og det er bygget et Østsamisk museum lenger nord, flere av tiltakene som materialet viser anses derfor i dag som lite aktuelle.

Universitetet i Oslo

Universitetet i Oslo v. Gunnar Nicolaysen tok den 15.11.2010 kontakt for å få oversendt foreløpig planmateriale. Det har vært en tett dialog mellom UiO og Sametinget i forbindelse med arbeidet for gjenbegravelse av skjelettmaterialet.

Tilbakemelding etter åpent møte:

Neidenelven Fiskefellesskap – mail av 05.11.2010

Fiskefellesskapet disponerer området ved Skoltefossen og forpakter eiendom gnr/bnr. 8/1/6. Området brukes til kastenotfiske hvert år fra 1.juni til 31. august. Fiskefellesskapet har vært forvalter av fisket og fiskerettighetene siden 1892. Sammen med Sametinget har de igangsatt et planarbeid for en helhetlig plan for området ved Skoltefossen. Fiskefellesskapet ser for seg følgende tilrettelegging i området: gangsti for rullestolbrukere, oppsetting av miljøbasert utedo, bedre parkering, sittegrupper, mulighet for mobil salgsbod og tilførsel av strøm.

Tiltakshaver sine kommentarer til merknadene

I reguleringsplanen er flere av de temaene som Fiskefellesskapet tar opp drøftet. Det er spesielt lagt vekt på tilrettelegging for bevegelseshemmede og toalettforhold. Forslag til ny hc-sti, plassering av toalett og hc-parkering er vist på illustrasjonsplan. Tiltakshaver mener dette kan være et godt utgangspunkt for den videre detaljplanleggingen (helhetlig plan) av området som Fiskefellesskapet og Sametinget har igangsatt. Detaljer som strøm, sittegrupper og mulig salgsbod må løses i den helhetlige planen. Når det gjelder parkering er dette diskutert i reguleringsplanen, det vises til kap. 4.

Innkommne merknader ifm. offentlig ettersyn/høringsperiode:

Finnmark Fylkeskommune – 06.10.11

Fylkeskommunen har ingen merknader til planforslaget.

Østsamisk museum – 07.01.11

Museet har noen konkrete spørsmål til skjøtelsplanen vedrørende drift av ulike typer areal, og lurer på hvilke tiltak som skal gjennomføres i forbindelse med adkomstveger og Galdiobekken. Videre støtter de fiskefellesskapet sitt forslag til plassering av miljøtoalett, og har noen konkrete innspill vedrørende korrekt navnebruk.

Forslagsstillers kommentarer til innkommet merknad

Når det gjelder konkrete spørsmål til skjøtelsplanen og en presisering av hvilke tiltak som faktisk vil bli gjennomført må det bli en dialog mellom museet og Sametinget. Skjøtelsplanen ligger som et vedlegg til reguleringsplanen, men skal vel ikke formelt godkjennes i reguleringsprosessen, vi mener videre prosess og diskusjon rundt denne ikke hører hjemme i reguleringsprosessen men tas direkte med tiltakshaver. Vi tenker derfor ikke å revidere opp skjøtelsplanen til sluttbehandling, dersom ikke kommunen er av en annen oppfatning. Innspill til navnebruk og plassering av toalett tas til etterretning og vi foreslår at dette rettes opp på revidert planmateriale.

Sør-Varanger Sameforening – 06.10.11

Sameforeningen har ingen innvendinger til planen.

Neiden Fiskefellesskap – 02.10.11

Fiskefellesskapet foreslår at det planlagte miljøtoalettet ved Kåpälå-hytta flyttes til samme plassering som den gamle utedoen hadde.

Forslagsstillers kommentarer til innkommet merknad

Fiskefellesskapet sitt forslag til plassering av toalett virker fornuftig, og vi foreslår at toalettet flyttes på planene slik at det samsvarer med Fiskefellesskapet sitt forslag.

Skogbrukssjefen i Finnmark – 27.09.11

Skogbrukssjefen kommer med innspill til skjøtselsplanen, tynning og stammekvisting for å bedre sikt fra veg og utrørt belte helt ned mot elva.

Forslagsstillers kommentarer til innkommet merknad

Dette innspillet går også direkte på skjøtselsplanen, tiltakene vil kunne innarbeides i denne, men utføres ikke i denne omgang, som nevnt over, dersom ikke kommunen ønsker det.

Finnmarkseiendommen (FeFo)– 22.09.11

FeFo har ingen merknader til planen.

Statens Vegvesen – 23.09.11

Vegvesenet har ingen merknader til planen.

Fylkesmannen i Finnmark – 19.09.11

Fylkesmannen anbefaler at området som tilrettelegges for graver og gravhus blir regulert til hovedformål “bebyggelse og anlegg” med underformål “grav- og urnelund”. Videre anmoder de om at elvestrekningen reguleres til “naturområde i sjø og vassdrag”. De ber om at bestemmelsene til planen endres slik at begreper som kan og bør erstattes med mer presise uttrykk.

Forslagsstillers kommentarer til innkommet merknad

Formålsendringen for elva synes uproblematisk, og vi foreslår at denne endringen gjennomføres. Endringen for gravområdet har vi større problemer med. Området er benyttet til gjenbegravelse av skjelettdeler, det er snakk om en engangsforeteelse og området skal nå fungere som et kulturminne. Hele området er fredet og vi mener det er i strid med overordnede retningslinjer, fredningsvedtak og gir en uheldig signaleffekt å regulere deler av området til “bebyggelse og anlegg”, selv med underformål gravlund som angitt. Vi mener området skal fremstå som et grønt kulturminne tilrettelagt for friluftsliv, og at det blir feil signal å regulere inn gravlund, all den tid den ikke lenger skal fungere som begravelsesområde, men som et kulturminne. Denne formålsendringen mener vi også er såpass prinsipielt viktig at den ikke kan gjennomføres uten å høre med berørte parter, og da spesielt med Fylkeskommunen som regional kulturvernmyndighet.

Justering av bestemmelsene ved å endre bør/kan til tillates og skal høres fornuftig og uproblematisk ut, vi foreslår at denne endringen gjennomføres.

NVE – 13.10.11

NVE støtter Fylkesmannen i vurderingen rundt formålsendring fra “friluftsområde i sjø” til “naturområde i sjø” for elva. For øvrig har de ingen andre kommentarer til planarbeidet, men finner sine tidligere uttalelser ivaretatt i planforslaget.

Forslagsstillers kommentarer til innkommet merknad

Formålsendringen for elva synes uproblematisk, og forslagsstiller foreslår at denne endringen gjennomføres.

7. Virkninger av planforslaget

Friluftsliv og fiske

I følge Sør-Varanger kommune har de ingen planer eller visjoner for tilrettelegging for friluftsliv i området, men finner at området kan være attraktivt i reiselivssammenheng og har stor verdi for laksefisket. Det er i planprosessen søkt å ivareta og styrke de friluftslivsinteresser som finnes i området, tiltak og vurderinger er beskrevet i kap. 4.

Jordbruksareal

Planområdet inneholder to arealer som i dag dyrkes kommersielt, resten av grasarealene skjøttes av Østsamisk museum som et rent vedlikeholdstiltak. Det eneste foreslåtte tiltaket som berører dyrka mark er en ny sti som foreslås i grensen mot grasarealet nedenfor hotellet. Stien skal legges så nært innpå randvegetasjonen som mulig, og berørt areal vil maksimalt være 500 m². Stien vil ikke dele opp jordbruksareal og innebærer således ikke problemer med oppdeling av driften. For øvrig inneholder planen ingen tiltak som berører bruken av dyrkamark, adkomstveger beholdes som i dag, og foreslått parkering anlegges i område som er bevokst med krattskog. Skjøtselsplanen legger heller ingen føringer for endret bruk av dyrka mark, men mener det kan vurderes bruk av beitedyr. Dersom man på sikt vil omgjøre større deler av planområdet til dyrka mark vil ikke tiltakene som foreslås her legge begrensninger på en slik bruk, med unntak av de restriksjoner som ligger på bruk av maskinelt utstyr i områder med kulturminner i grunnen.

Naturmangfold

Områdets naturmangfold skal ikke berøres av tiltaket, vedlagte skjøtselsplan søker derimot å øke mangfoldet gjennom foreslåtte skjøtselstiltak.

Barn- og unges oppvekstvilkår

Barn- og unges oppvekstvilkår vil ikke negativt påvirkes av tiltaket. Tilrettelegging for friluftsliv bedres, og gjennom det blir området også mer tilgjengelig og brukbart for barn og unge.

Kulturhistoriske verdier og kulturmiljø

Hensikten med planarbeidet er å legge bedre til rette for å ta vare på og vise frem de kulturhistoriske verdiene i området og områdets kulturmiljø som helhet. Tiltakene som foreslås skal skape enklere og sikrere adkomst og parkering, samt utvikle området videre som kulturhistorisk kjerneområde gjennom gjenbegravingstiltaket. At det gjøres tilretteleggingstiltak vil komme de som i dag bruker område til gode, men det forventes ikke at dette utløser en betydelig økning i antall besøkende. Alt gravearbeid ved gjenbegravingsområdet utføres utenfor områder som er registrert som interessante med georadar og utenfor de automatisk fredede kulturminnene. Gravetiltak omfatter utbedring og oppstramming av vegareal på areal benyttet til veg i dag, gjenbegravelse i en tidligere kjellerruin og parkeringsplass i et fuktig område berørt av vannveien og tidligere grøfteaktivitet, samt anleggelse av en enkel grussti. Alle tiltak må likevel utføres med varsomhet og overvåkes underveis, og må godkjennes i forkant av forvaltningsmyndighet. De to nye små toalettbyggene som foreslås kan ikke tiltakshaver se at vil påvirke områdets kulturverdi, så lenge de utformes på en varsom og tilpasset måte med diskret fargebruk. Dette er det stilt krav om i bestemmelsene.

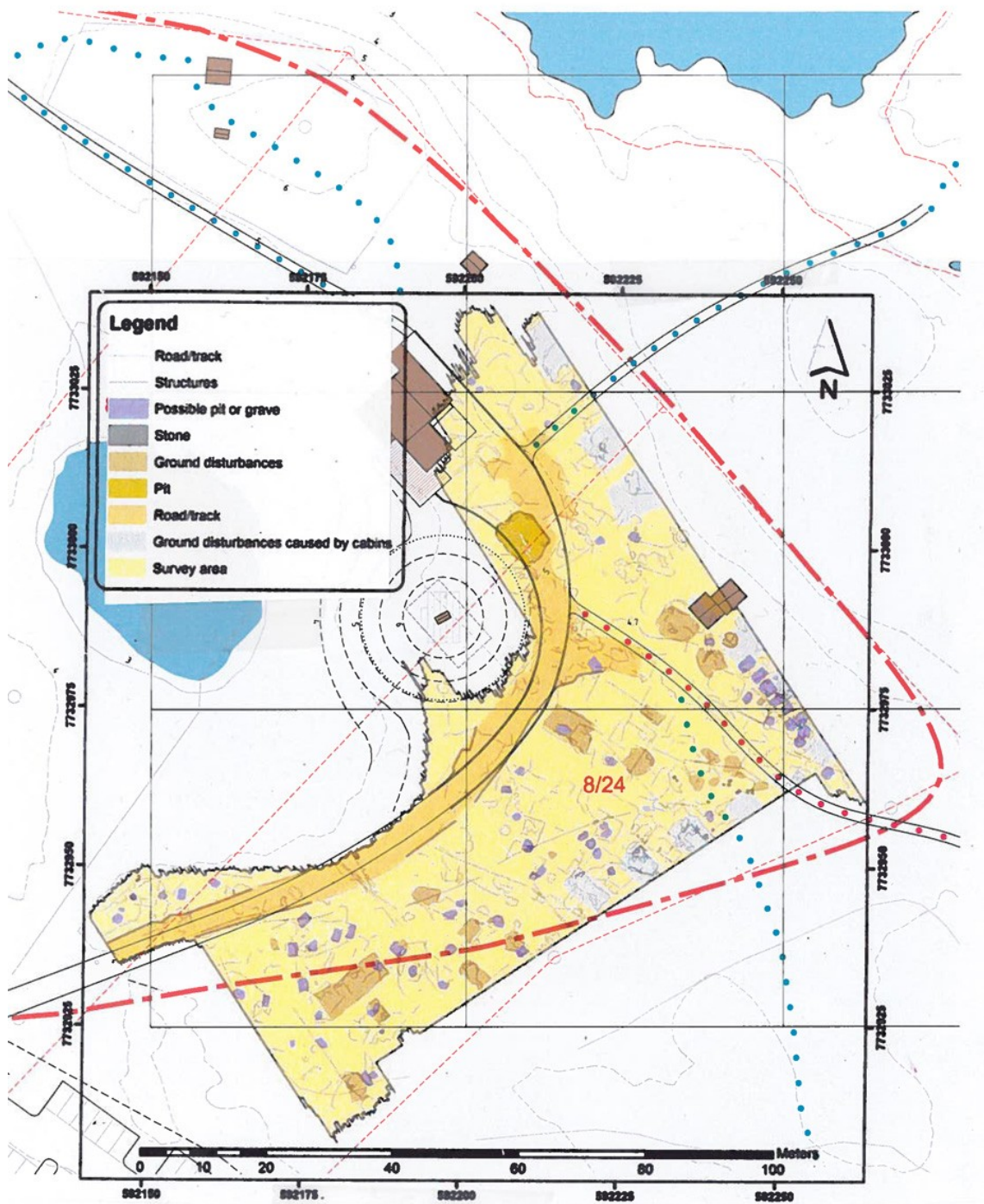

Fig. Georadarundersøkelsene samkopiert med forslag til tiltak i området.

Trafikkøkning

Tilretteleggingstiltakene som denne planen hjemler kan medføre noe økt trafikk til gjenbegravingsområdet og noe større tilstrømming av turister og besøkende, men forventet økning er liten og vil etter tiltakshavers mening ha svært liten effekt på trafiksikkerheten i området. Den store trafikkstrømmen til området i dag i fiskesesongen og til den årlige gudstjeneste vil ikke påvirkes av planforslaget.

Støy

E6 forbi planområdet har en Ådt på 780 biler. Veggen produserer støy til sine omgivelser. Planen legger ikke opp til bebyggelse eller uteoppholdsplasser som ligger annerledes plassert enn i dag, slik at

støysituasjonen vil forbli uendret. Forventet trafikkøkning er så liten at den ikke vil påvirke støysituasjonen.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Tiltakshaver kan ikke se at planforslaget har økonomiske konsekvenser for kommunen.

Risiko- og sårbarhetsanalyse

Ut i fra temaplan for samfunnsikkerhet i arealplanlegging fra DSB er det under omtalt de momenter som tiltakshaver mener er relevante i denne planen.

Naturfarer

Flom og isgang

NVE har utarbeidet flomsonekart som viser at store deler av planområdets ubebygde områder vil bli oversvømmet i en 100-års flom. Dagens bolig og hytter, samt kapellet, Frans Hallonen-huset og gjenbegravingsområdet vil derimot stå på tørt land. Adkomsten til gjenbegravingsområdet og kapellet vil bli berørt og dette området kan være vanskelig tilgjengelig i en flomsituasjon. I en 500-års flom er situasjonen forverret men mønsteret omtrent den samme, bebyggelsen står fortsatt så vidt på tørt land, men adkomsten blir enda vanskeligere. Tiltakshaver kan ikke se at det er spesielt kritisk at kapell og museets bygninger ikke er tilgjengelig i store flomperioder, all den tid det ikke bor eller oppholder seg folk her permanent. Flomsonekartene viser at bolighuset og hyttene vil være tilgjengelig selv i ekstremflomperioder. Parkeringsplassen som er foreslått ved gjenbegravelsesområdet vil kunne oversvømmes i ekstreme flomsituasjoner, hensynet til dette må ivaretas i prosjekteringen av denne.

Vannveien Galdiobekken eser ut ved flom. Det er registrert at vannet strømmer inn fra Neidenelva i øst, selv om dette ikke er vist på Flomkartet. Denne flomsituasjonen forekommer år om annet og fører til utskifting av vannet i bekken, men det er ikke registrert andre hendelser i forbindelse med flommen, med unntak av oppstuvning ved de to vegene som krysser vannveien. I planen er disse rørføringene beskrevet skiftet ut med bruer, for å sikre at adkomstene ikke blir berørt av større vannføring. I flomperioder vil det være fare for erosjon langs elvekanten, derfor er vegetasjonen langs elva forutsatt bevart i skjøtselsplanen.

NVE har foretatt isundersøkelser i området og det er registrert isgang på elvestrekningen. Det bygger seg opp en isdemning nedstrøms fossen som gjør at området flommes over når isen løsner ovenfor fossen. Utstrekningen av flom som følge av isdammer vil ha utstrekning som for 200- og 500-års flommer, men vil forekomme langt hyppigere. Isoppstuvning er registrert på den gamle campingplassen, og dette kan være et problem for Frans Hallonen-huset og situasjonen her, men på den tiden av året som dette er aktuelt er det ikke stor aktivitet i anlegget, hverken av besøkende til kapell/gjenbegravingsområde eller fiske.

Skred og erosjon

På NGU sitt kart over skredfare og skredhendelser er ikke området markert med skredfare, kvikkleire eller fare som steinsprang. I NVE sitt flomsonekart er det angitt at det nedstrøms turistanlegget på høyre bredd er påvist kvikkleire, og at det er utført sikring langs denne elvesvingen. Vegvesenet og NVE har foretatt geotekniske undersøkelser og bygget erosjonssikringen. I tillegg er det etablert flere mindre erosjonssikringsanlegg på sårbare punkter langs elva nedstrøms Skoltefossen. Dette er øst for planområdet og berører ikke selve planen. I flomperioder vil det være fare for erosjon langs elvekanten, derfor er vegetasjonen langs elva forutsatt bevart i skjøtselsplanen. NVE sier i sin rapport at elvas masseforflytning kan føre til at elva graver i kanter og kan utløse ras, men at eksisterende sikringsanlegg reduserer sannsynligheten for ras. Det er ikke lagt opp til ferdsel på den mest utsatte strekningen øst for gjenbegravingsområdet, med unntak av eksisterende sti ned til "øya" som ligger der i dag. Fra kapellet og vestover går stien nærmere elvekanten men her er det større høydeforskjeller og mer stein/fjell. Samlet sett finner ikke tiltakshaver at planen utløser større fare for flom eller erosjon, eller medfører at slike hendelser vil få større konsekvenser enn i dag. En fremtidig sikring av kantsonen for å forhindre videre utgraving av elevkanten ved kapellet bør vurderes.

Det er registrert snøskred lenger nord og sør langs E6, men ikke innenfor planområdet. Evt. snøskred vil ha konsekvenser for trafikken på E6, og denne påvirkes i meget liten grad av dette tiltaket.

Menneske- og virksomhetsbaserte farer

Trafikksikkerhet

Som nevnt over kan ikke tiltakshaver se at beskrevne tiltak vil medføre stor trafikkøkning langs dagens vegnett. Opparbeidelse av parkeringsplass ved gjenbegravingsområdet vil derimot kunne medføre mindre villparkering langs E6 i dette området.

Det er ikke vurdert som aktuelt å opparbeide egne fortau eller gang/sykkelveger i planområdet, jmf. utredning i kap. 4 over. Avkjørsler beholdes slik som i dag. Statens vegvesen i brev av 10.12.10 stiller seg positiv til at dagens etablerte avkjørsler beholdes, men minner om krav til frisiktsoner. Siktsoner er lagt inn for alle kryss og avkjørsler etter anvisninger i vegnormalene, og er sikret i bestemmelsene. Vurderinger rundt avkjørsler og sikkerhet for gående er ellers beskrevet under kap. 4 over. Prosjektet legger i liten grad opp til kryssing av kjøreveg. Adkomst, stier, attraksjoner og parkering er lagt på samme side av vegen. Unntaket er eksisterende kryssing av E6 ved Neiden bru, men denne opprettholdes som i dag. Her er det i dag etablert tosidig gangbane og sikten er god.

Sårbare objekter - hærverk

Planområdet inneholder flere fredede bygg og installasjoner som kan ødelegges med eller uten hensikt. Planen legger ikke opp til at situasjonen rundt dette tema endres i forhold til i dag, det legges ikke opp til at objekter eller bygg blir mer tilgjengelig enn i dag, bare bedre tilrettelagt. Åpenheten og synligheten i området er heller ikke tenkt redusert, slik at hærverk blir lettere å utføre usett. De tiltak som skal gjennomføres i grunnen er lagt unna områder som er registrert som funnområder med georadar, det må likevel utøves særskilt hensyn til dette når gravearbeid utføres.

Stråling

Faresoner under luftstrekk er lagt inn i henhold fra krav fra Varanger kraft. Ingen viktige oppholdssoner er lagt under høyspentledningene, men stier og adkomstveg krysser under linjene, på samme måte som i dag.

Støy og utslipp

Forventet trafikkøkning er så liten at det ikke i nevneverdig grad vil påvirke støy- eller forurensningssituasjonen fra biler i området. Planen inneholder ingen andre tiltak som skal medføre økte utslipp, beskrevne toalettanlegg forutsettes ivaretatt i lukkede anlegg eller tilknyttet kloakkanlegg.